

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Prawo energetyczne Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kierunek prawno-ekonomiczny		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 10KPES.18N.05356.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Prawa i Administracji		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Piotr Lissoń, Agata Wódkowska		
Prowadzący zajęcia	Piotr Lissoń		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przyswojenie przez studenta wiedzy z zakresu prawa energetycznego.
C2	Poznanie najważniejszych pojęć tej dziedziny prawa, zadań i kompetencji właściwych organów administracji, instrumentów regulacji rynku energetycznego, praw i obowiązków dostawców oraz odbiorców energii i paliw oraz środków ochrony prawnej.
C3	Przyswojenie umiejętności dokonywania obliczeń wysokości opłat za paliwa i energię.

Wymagania wstępne

Brak szczególnych wymagań w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	potrafi zdefiniować pojęcie prawa energetycznego, określić genezę, zakres oraz źródła polskiego i unijnego prawa energetycznego	KPE_K1_W01, KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W05, KPE_K1_W06, KPE_K1_W08, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
W2	potrafi scharakteryzować cele polskiej i unijnej polityki energetycznej oraz wyjaśnić zasady opracowywania i przyjmowania polityki energetycznej państwa	KPE_K1_W01, KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W05, KPE_K1_W06, KPE_K1_W08, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
W3	potrafi wyjaśnić pojęcie regulacji i jej cele. Scharakteryzować pozycję prawną, zadania i kompetencje organów właściwych w sprawach energetyki	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W05, KPE_K1_W06, KPE_K1_W08, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
W4	potrafi określić charakter prawny i opisać przebieg postępowania przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki (URE) oraz postępowania odwoławczego	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
W5	potrafi wymienić i scharakteryzować instrumenty regulacji rynku energetycznego należące do Prezesa URE oraz wyjaśnić cele, jakie mają zostać za ich pomocą osiągnięte	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W05, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
W6	potrafi wymienić i scharakteryzować rodzaje działalności gospodarczej na rynku elektroenergetycznym, gazowym, paliwowym oraz ciepłowniczym i określić, które rodzaje działalności wykonywane są w warunkach monopolu. Scharakteryzować zasady: dostępu stron trzecich do sieci (third-party access; TPA) oraz rozdzielania poszczególnych rodzajów działalności (unbundling)	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W7	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii oraz scharakteryzować rodzaje jednostek wytwarzania energii, w tym wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Wyjaśnić na czym polega tzw. „obligo giełdowe”. Scharakteryzować zasady funkcjonowania rynku mocy	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
W8	potrafi wyjaśnić, na czym polegają instrumenty oraz mechanizmy wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Scharakteryzować obowiązki sprzedawcy zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
W9	potrafi określić status prawny prosumenta energii odnawialnej, obywatelskiej społeczności energetycznej, spółdzielni energetycznej oraz klastra energii. Obliczyć wysokość opustów przysługujących prosumentom energii odnawialnej oraz spółdzielniom energetycznym	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
W10	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej, wymienić zadania operatora systemu przesyłowego (OSP) oraz operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, określić wysokość opłaty za przyłączenie oraz obliczyć (na zadanym przykładzie) wysokość zaliczki na poczet opłaty przyłączeniowej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
W11	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną oraz dokonywania zmiany sprzedawcy energii. Scharakteryzować poszczególne rodzaje opłat zawartych w taryfie G11 (taryfa dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych) oraz uprawnienia odbiorców wrażliwych energii elektrycznej	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
W12	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie dostarczania i obrotu paliwami ciekłymi (płynnymi) w zakresie paliw: „tradycyjnych” oraz alternatywnych (w tym biopaliw). Uzasadnić, dlaczego paliwa alternatywne mają zastąpić tradycyjne paliwa ciekłe. Scharakteryzować zadania gmin w dziedzinie elektromobilności, w tym zasady ustanawiania stref czystego transportu	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
W13	potrafi scharakteryzować strukturę i zasady funkcjonowania sektora gazowego oraz wymienić rodzaje paliw gazowych	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W14	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Wymienić zadania OSP oraz OSD. Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
W15	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi oraz dokonywania zmiany sprzedawcy tych paliw. Scharakteryzować uprawnienia odbiorców wrażliwych paliw gazowych	KPE_K1_W02, KPE_K1_W03, KPE_K1_W04, KPE_K1_W06, KPE_K1_W12, KPE_K1_W13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zdefiniować pojęcie prawa energetycznego, określić genezę, zakres oraz źródła polskiego i unijnego prawa energetycznego	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
U2	potrafi scharakteryzować cele polskiej i unijnej polityki energetycznej oraz wyjaśnić zasady opracowywania i przyjmowania polityki energetycznej państwa	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
U3	potrafi wyjaśnić pojęcie regulacji i jej cele. Scharakteryzować pozycję prawną, zadania i kompetencje organów właściwych w sprawach energetyki	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
U4	potrafi określić charakter prawny i opisać przebieg postępowania przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki (URE) oraz postępowania odwoławczego	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U10	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
U5	potrafi wymienić i scharakteryzować instrumenty regulacji rynku energetycznego należące do Prezesa URE oraz wyjaśnić cele, jakie mają zostać za ich pomocą osiągnięte	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
U6	potrafi wymienić i scharakteryzować rodzaje działalności gospodarczej na rynku elektroenergetycznym, gazowym, paliwowym oraz ciepłowniczym i określić, które rodzaje działalności wykonywane są w warunkach monopolu. Scharakteryzować zasady: dostępu stron trzecich do sieci (third-party access; TPA) oraz rozdzielania poszczególnych rodzajów działalności (unbundling)	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U7	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii oraz scharakteryzować rodzaje jednostek wytwarzania energii, w tym wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Wyjaśnić na czym polega tzw. „obligo giełdowe”. Scharakteryzować zasady funkcjonowania rynku mocy	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
U8	potrafi wyjaśnić, na czym polegają instrumenty oraz mechanizmy wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Scharakteryzować obowiązki sprzedawcy zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11, KPE_K1_U13	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
U9	potrafi określić status prawny prosumenta energii odnawialnej, obywatelskiej społeczności energetycznej, spółdzielni energetycznej oraz klastra energii. Obliczyć wysokość opustów przysługujących prosumantom energii odnawialnej oraz spółdzielniom energetycznym	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
U10	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej, wymienić zadania operatora systemu przesyłowego (OSP) oraz operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, określić wysokość opłaty za przyłączenie oraz obliczyć (na zadanym przykładzie) wysokość zaliczki na poczet opłaty przyłączeniowej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
U11	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną oraz dokonywania zmiany sprzedawcy energii. Scharakteryzować poszczególne rodzaje opłat zawartych w taryfie G11 (taryfa dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych) oraz uprawnienia odbiorców wrażliwych energii elektrycznej	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
U12	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie dostarczania i obrotu paliwami ciekłymi (płynnymi) w zakresie paliw: „tradycyjnych” oraz alternatywnych (w tym biopaliw). Uzasadnić, dlaczego paliwa alternatywne mają zastąpić tradycyjne paliwa ciekłe. Scharakteryzować zadania gmin w dziedzinie elektromobilności, w tym zasady ustanawiania stref czystego transportu	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U13	potrafi scharakteryzować strukturę i zasady funkcjonowania sektora gazowego oraz wymienić rodzaje paliw gazowych	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
U14	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Wymienić zadania OSP oraz OSD. Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
U15	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi oraz dokonywania zmiany sprzedawcy tych paliw. Scharakteryzować uprawnienia odbiorców wrażliwych paliw gazowych	KPE_K1_U01, KPE_K1_U02, KPE_K1_U03, KPE_K1_U04, KPE_K1_U05, KPE_K1_U06, KPE_K1_U10, KPE_K1_U11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	potrafi zdefiniować pojęcie prawa energetycznego, określić genezę, zakres oraz źródła polskiego i unijnego prawa energetycznego	KPE_K1_K01, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
K2	potrafi scharakteryzować cele polskiej i unijnej polityki energetycznej oraz wyjaśnić zasady opracowywania i przyjmowania polityki energetycznej państwa	KPE_K1_K01, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
K3	potrafi wyjaśnić pojęcie regulacji i jej cele. Scharakteryzować pozycję prawną, zadania i kompetencje organów właściwych w sprawach energetyki	KPE_K1_K01, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
K4	potrafi określić charakter prawny i opisać przebieg postępowania przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki (URE) oraz postępowania odwoławczego	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
K5	potrafi wymienić i scharakteryzować instrumenty regulacji rynku energetycznego należące do Prezesa URE oraz wyjaśnić cele, jakie mają zostać za ich pomocą osiągnięte	KPE_K1_K01, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K6	potrafi wymienić i scharakteryzować rodzaje działalności gospodarczej na rynku elektroenergetycznym, gazowym, paliwowym oraz ciepłowniczym i określić, które rodzaje działalności wykonywane są w warunkach monopolu. Scharakteryzować zasady: dostępu stron trzecich do sieci (third-party access; TPA) oraz rozdzielania poszczególnych rodzajów działalności (unbundling)	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
K7	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii oraz scharakteryzować rodzaje jednostek wytwarzania energii, w tym wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Wyjaśnić na czym polega tzw. „obligo giełdowe”. Scharakteryzować zasady funkcjonowania rynku mocy	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
K8	potrafi wyjaśnić, na czym polegają instrumenty oraz mechanizmy wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Scharakteryzować obowiązki sprzedawcy zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
K9	potrafi określić status prawny prosumenta energii odnawialnej, obywatelskiej społeczności energetycznej, spółdzielni energetycznej oraz klastra energii. Obliczyć wysokość opustów przysługujących prosumetom energii odnawialnej oraz spółdzielniom energetycznym	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
K10	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej, wymienić zadania operatora systemu przesyłowego (OSP) oraz operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, określić wysokość opłaty za przyłączenie oraz obliczyć (na zadanym przykładzie) wysokość zaliczki na poczet opłaty przyłączeniowej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
K11	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną oraz dokonywania zmiany sprzedawcy energii. Scharakteryzować poszczególne rodzaje opłat zawartych w taryfie G11 (taryfa dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych) oraz uprawnienia odbiorców wrażliwych energii elektrycznej	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)
K12	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie dostarczania i obrotu paliwami ciekłymi (płynnymi) w zakresie paliw: „tradycyjnych” oraz alternatywnych (w tym biopaliw). Uzasadnić, dlaczego paliwa alternatywne mają zastąpić tradycyjne paliwa ciekłe. Scharakteryzować zadania gmin w dziedzinie elektromobilności, w tym zasady ustanawiania stref czystego transportu	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie przypadku)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K13	potrafi scharakteryzować strukturę i zasady funkcjonowania sektora gazowego oraz wymienić rodzaje paliw gazowych	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
K14	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Wymienić zadania OSP oraz OSD. Scharakteryzować zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Wymienić przesłanki odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)
K15	potrafi wyjaśnić pojęcia i zasady dotyczące działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami gazowymi oraz dokonywania zmiany sprzedawcy tych paliw. Scharakteryzować uprawnienia odbiorców wrażliwych paliw gazowych	KPE_K1_K01, KPE_K1_K03, KPE_K1_K04, KPE_K1_K08, KPE_K1_K10, KPE_K1_K12	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Kolokwium z „otwartą książką” (rozwiązywanie kazusu)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pojęcie, geneza, zakres i źródła prawa energetycznego	W1, U1, K1	Wykład
2.	Cele polskiej i unijnej polityki energetycznej. Tryb opracowywania i przyjmowania oraz charakter prawny polityki energetycznej państwa	W2, U2, K2	Wykład
3.	Krajowe i unijne organy właściwe w sprawach energetyki. Pojęcie i cele regulacji. Pozycja i zadania Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) jako organu regulacyjnego na rynku energetycznym. Niezależność organu regulacyjnego. Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Agency for the Cooperation of Energy Regulators; ACER). Europejskie organizacje zrzeszające operatorów systemów energetycznych. Zadania gmin w dziedzinie energetyki.	W3, U3, K3	Wykład
4.	Postępowanie przed Prezesem URE i postępowanie odwoławcze	W4, U4, K4	Wykład
5.	Instrumenty regulacji rynku energetycznego przez Prezesa URE: koncesjonowanie, nakaz kontynuowania działalności koncesjonowanej, wpis do rejestru działalności regulowanej, zatwierdzanie tariff, uzgadnianie planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych, zatwierdzanie instrukcji ruchu i eksploatacji systemów dystrybucyjnych i przesyłowych (IRiES), rozstrzyganie sporów, nakładanie kar pieniężnych	W5, U5, K5	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
6.	Struktura i zasady funkcjonowania rynku energetycznego z uwzględnieniem specyfiki sektorów: elektroenergetycznego, gazowego, paliwowego i ciepłowniczego oraz zjawisko monopolu. Pojęcie przedsiębiorstwa energetycznego oraz przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, pojęcia: przesyłanie, dystrybucja oraz obrót paliwami i energią. Zasada dostępu stron trzecich do sieci (third-party access; TPA), zasada rozdzielania poszczególnych rodzajów działalności (unbundling)	W6, U6, K6	Wykład
7.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej. Pojęcia: jednostka wytwórcza, instalacja wytwórcza, elektrownia systemowa, elektrociepłownia, kogeneracja i trójgeneracja. Pojęcie odnawialnych źródeł energii (OZE) i rodzaje energii odnawialnych. Pojęcie elektrowni węglowej, atomowej, wiatrowej, wodnej, fotowoltaicznej, słonecznej; podział elektrowni wiatrowych na „on-shore” i „off-shore”. Pojęcie mikroinstalacji oraz małej instalacji OZE. Tzw. „obligo giełdowe” wytwórców energii elektrycznej. Zasady funkcjonowania rynku mocy	W7, U7, K7	Wykład
8.	Instrumenty i mechanizmy wsparcia wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w systemach: świadectw pochodzenia („zielonych certyfikatów”), aukcyjnym oraz taryf gwarantowanych. Zadania sprzedawcy zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej. Instytucja gwarancji pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych	W8, U8, K8	Wykład
9.	Status prawny prosumenta energii odnawialnej, klastra energii i spółdzielni energetycznej. Pojęcie niezależnego agregatora, obywatelskiej społeczności energetycznej oraz społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej	W9, U9, K9	Wykład
10.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej. Pojęcie sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, pojęcie i zadania operatora systemu przesyłowego (OSP) oraz operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Rola PSE S.A. na polskim rynku energetycznym. Pojęcie „bilansowania systemu”. Zasady przyłączania do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Opłata za przyłączenie do sieci oraz zaliczka na poczet opłaty przyłączeniowej. Odmowa zawarcia umowy o przyłączenie do sieci	W10, U10, K10	Wykład
11.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią. Zasada swobodnego wyboru sprzedawcy energii. Pojęcie usługi powszechnej na rynku energetycznym. Umowa sprzedaży energii, umowa kompleksowa, usługa kompleksowa, sprzedawca z urzędu oraz sprzedawca rezerwowy. Struktura taryfy G11 (dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych). Sytuacja prawna odbiorców wrażliwych energii elektrycznej	W11, U11, K11	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
12.	Zasady funkcjonowania i struktura sektora paliw ciekłych (płynnych). Rodzaje paliw ciekłych. Zasady podejmowania i wykonywania działalności w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu biopaliw i biokomponentów. Pojęcia: paliwa alternatywne, elektromobilność, pojazd elektryczny, ładowanie, ogólnodostępna stacja i punkt ładowania. Zadania gmin w dziedzinie elektromobilności, w tym ustanawianie stref czystego transportu	W12, U12, K12	Wykład
13.	Zasady funkcjonowania i struktura sektora gazowego. Pojęcie paliw gazowych. Rodzaje gazu: gaz wytwarzany (biogaz, liquefied petroleum gas - LPG, węglowy, drzewny), gaz wydobywany (gaz ziemny lub inaczej naturalny, natural gas - NG), gaz w postaci skroplonej (liquefied natural gas - LNG) oraz sprężonej (compressed natural gas - CNG), gaz z łupków, „tight gas”, hydraty metanu. Pojęcie instalacji magazynowej i status prawny operatora systemu magazynowania (OSM). Pojęcie instalacji skroplonego gazu ziemnego i status prawny operatora systemu skraplania (OSS)	W13, U13, K13	Wykład
14.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Pojęcia: sieci przesyłowe i dystrybucyjne oraz gazociągi tranzytowe. Status prawny OSP i OSD w sektorze gazowym. Rola OGP GAZ SYSTEM S.A. na polskim rynku gazowym	W14, U14, K14	Wykład
15.	Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie obrotu gazem. Tzw. „obligo giełdowe” na rynku hurtowym. Umowa sprzedaży paliw gazowych, umowa kompleksowa, usługa kompleksowa, sprzedawca z urzędu oraz sprzedawca rezerwowy. Zasady zmiany sprzedawcy paliw gazowych. Sytuacja prawna odbiorców wrażliwych paliw gazowych	W15, U15, K15	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Pokaz i obserwacja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość prawa energetycznego; bardzo dobra umiejętność formułowania poglądów i ich racjonalnego uzasadniania. dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra znajomość prawa energetycznego; dobra umiejętność formułowania poglądów i ich racjonalnego uzasadniania. dobry (db; 4,0): dobra znajomość prawa energetycznego; dobra umiejętność formułowania poglądów i ich racjonalnego uzasadniania. dostateczny plus (+dst; 3,5): dobra znajomość prawa energetycznego; poprawna umiejętność formułowania poglądów i ich racjonalnego uzasadniania. dostateczny (dst; 3,0): dostateczna znajomość prawa energetycznego; poprawna umiejętność formułowania poglądów i ich racjonalnego uzasadniania. niedostateczny (ndst; 2,0): niedostateczna znajomość prawa energetycznego; brak umiejętności formułowania poglądów i ich racjonalnego uzasadniania.

Literatura

Obowiązkowa

1. P. Lissoń, Rynek energetyczny [w:] Prawo rynku wewnętrznego. System Prawa Unii Europejskiej, Tom 7, D. Kornobis – Romanowska (red.), Warszawa 2020
2. E. Kosiński, Regulacja sektora energetycznego w Unii Europejskiej oraz na Ukrainie. Cele i prawne środki regulacji sektora energetycznego, Poznań 2019
3. P. Lissoń, K. Ziemiński (red.), Prawo odnawialnych źródeł energii w Polsce i w Niemczech, Poznań 2018
4. P. Lissoń, Zadania gmin w dziedzinie elektromobilności [w:] Prawne i ekonomiczne aspekty rozwoju elektromobilności, K. Kokocińska, J. Kola (red.), Warszawa 2019
5. B. Popowska, E. Kosiński, P. Lissoń (red.), Prawne uwarunkowania konkurencji na rynku gazu, Warszawa 2015
6. A. Szafranski, Prawo energetyczne. Wartości i instrumenty ich realizacji, Warszawa 2014
7. M. Domagała, Obowiązek współpracy gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych, Lublin 2016
8. F. Elżanowski, Prawnoprocesowa sytuacja przedsiębiorstwa energetycznego w sprawach z zakresu regulacji energetyki, Warszawa 2015
9. M. Pawełczyk, Publicznoprawne obowiązki przedsiębiorstw energetycznych jako instrument zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w Polsce, Toruń 2013
10. F. Elżanowski, Polityka energetyczna. Prawne instrumenty realizacji, Warszawa 2008

Dodatkowa

1. M. Czarnecka, T. Ogińdek (red.), Prawo energetyczne. Ustawa o odnawialnych źródłach energii. Ustawa o rynku mocy. Ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Komentarz, Warszawa 2020
2. P. Lissoń, Komentarz do art. 60-67 [w:] Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Komentarz, K. Kokocińska, J. Pokrzywniak (red.), Warszawa 2020
3. M. Swora, Z. Muras (red.), Prawo energetyczne. Komentarz, wydanie 2, Warszawa 2016
4. M. Swora (red.), Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Komentarz, Warszawa 2019
5. M. Szyrski, Energetyka lokalna. Studium administracyjnoprawne, Warszawa 2019
6. T. Długosz, M. Swora, A. Walaszek-Pyziół, T. Włudyka, A. Żurawik, Szczególna regulacja działalności przedsiębiorstw w sektorach sieciowych [w:] Publiczne prawo gospodarcze. System Prawa Administracyjnego tom 8B, R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel (red.), wydanie 2, Warszawa 2018
7. M. Królikowska-Olczak (red.), Sektory infrastrukturalne – problematyka prawna, Warszawa 2018
8. J. Baehr, P. Lissoń, J. Pokrzywniak, M. Szambelańczyk (red.), Ustawa o odnawialnych źródłach energii. Komentarz, Warszawa 2016
9. T. Długosz, Ochrona infrastruktury krytycznej w sektorach energetyki sieciowej, Warszawa 2015
10. K. Ziemiński, P. Lissoń (red.), Inwestycje infrastrukturalne i ochrona środowiska w prawie energetycznym, Poznań 2014
11. A. Walaszek-Pyziół (red.), Regulacja – innowacja w sektorze energetycznym, Warszawa 2013
12. M. Pawełczyk (red.), Prawo energetyczne. Komentarz, Poznań 2012
13. M. Wierzbowski, R. Stankiewicz (red.), Współczesne problemy prawa energetycznego, Warszawa 2010
14. B. Nowak, Wewnętrzny rynek energii w Unii Europejskiej. Studium porównawcze na podstawie sektorów energii elektrycznej i gazu, Warszawa 2009
15. M. Szydło, Regulacja sektorów infrastrukturalnych jako rodzaj funkcji państwa wobec gospodarki, Warszawa 2005
16. W. Hoff, Prawny model regulacji sektorowej, Warszawa 2008
17. J. Baehr, E. Stawicki, J. Antczak, Prawo energetyczne. Komentarz, Zakamycze 2003
18. A. Dobroczyńska, L. Juchniewicz, B. Zalewski, Regulacja energetyki w Polsce, Warszawa – Toruń 2001
19. A. Walaszek-Pyziół, Energia i Prawo, Warszawa 2002
20. A. Walaszek-Pyziół, W. Pyziół, Prawo energetyczne. Komentarz, Warszawa 1999

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	30

Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
KPE_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dalszego kształcenia się i doskonalenia zawodowego
KPE_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystania własnej wiedzy do rozwiązywania problemów powstających w życiu zawodowym
KPE_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykonywania wielu różnych zawodów nieprawniczych oraz świadczenia pracy w różnych instytucjach prywatnych i publicznych
KPE_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystania w stopniu podstawowym umiejętności komunikacji interpersonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem procesu podejmowania decyzji o charakterze prawnym i ekonomicznym
KPE_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do posługiwania się ogólną wiedzą prawniczą i ekonomiczną i wykorzystywania jej w pracy zawodowej z zachowaniem zasad etycznych
KPE_K1_K12	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do określenia ekonomicznego kontekstu podejmowanych i realizowanych przez siebie decyzji i racjonalnego zarządzania swoim czasem
KPE_K1_U01	Absolwent/ka potrafi w podstawowym zakresie dokonać obserwacji i prawidłowej interpretacji zjawisk ekonomicznych i prawnych zachodzących w gospodarce oraz oceniać podejmowane decyzje podmiotów gospodarczych w oparciu o reguły prawniczego i ekonomicznego rozumowania oraz obowiązujące normy prawne
KPE_K1_U02	Absolwent/ka potrafi w podstawowym zakresie wykorzystać wiedzę prawniczą i ekonomiczną w życiu codziennym i w dowolnym wykonywanym zawodzie dla procesów podejmowania decyzji
KPE_K1_U03	Absolwent/ka potrafi w podstawowym zakresie zidentyfikować i określić obszar działania instytucji prawnych i ekonomicznych w gospodarce rynkowej w skali krajowej i międzynarodowej
KPE_K1_U04	Absolwent/ka potrafi znaleźć najważniejsze przepisy powszechnie obowiązującego prawa
KPE_K1_U05	Absolwent/ka potrafi w podstawowym zakresie posługiwać się językiem prawnym, prawniczym i ekonomicznym w stopniu gwarantującym skuteczną komunikację
KPE_K1_U06	Absolwent/ka potrafi w podstawowym zakresie wykorzystać wiedzę teoretyczną do dokonywania prostej analizy procesów i zjawisk gospodarczych w prawnym i ekonomicznym kontekście
KPE_K1_U10	Absolwent/ka potrafi posługiwać się wybranymi normami i regułami prawnymi, zawodowymi i moralnymi w celu rozwiązywania podstawowych problemów decyzyjnych pojawiających się w obrocie gospodarczym
KPE_K1_U11	Absolwent/ka potrafi w podstawowym zakresie krytycznie oceniać ekonomiczne i prawne konsekwencje decyzji gospodarczych
KPE_K1_U13	Absolwent/ka potrafi rozróżnić w podstawowym zakresie instrumenty i ocenić skutki ich zastosowania w wybranych obszarach polityki gospodarczej
KPE_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w podstawowym zakresie teoretyczną wiedzę o charakterze nauki prawa oraz nauki ekonomii, w tym ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk społecznych
KPE_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie konieczność współpracy biznesu z szeroko rozumianym otoczeniem gospodarczym, instytucjonalnym, prawnym
KPE_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zasady funkcjonowania rynku w danym układzie prawno-ekonomicznym, wykorzystując podstawowe teorie mikro- i makroekonomii oraz przepisy prawa i normy prawne
KPE_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie zasady funkcjonowania państwa w kontekście wiedzy ogólnej o obowiązującym rodzimym systemie prawa oraz teoretycznych podstawach kształtowania polityki społecznej i gospodarczej
KPE_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie przebieg procesów integracji i globalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem prawno-ekonomicznych aspektów integracji europejskiej
KPE_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w podstawowym zakresie charakterystyki podstaw decyzji podmiotów gospodarczych (konsumentów, producentów) opartych na ogólnej wiedzy w zakresie stanowienia, obowiązywania, wykładni i stosowania prawa

Kod	Treść
KPE_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teoretyczne zagadnienia z zakresu genezy i historycznego rozwoju poglądów prawnych i ekonomicznych
KPE_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie zasady właściwego komunikowania się językiem prawnym, prawniczym i ekonomicznym
KPE_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teoretyczne zagadnienia z zakresu prawa cywilnego, administracyjnego, karnego, finansowego oraz gospodarczego